

***SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE SZCZECINECKIM NA LATA 2021-2025***

Szczecinek 2026

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Cel strategiczny: Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym poprzez realizację działań finansowanych ze środków PFRON.....	4
2. Cel strategiczny: Dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie swobodnego poruszania się i przemieszczania	9
3. Cel strategiczny: Podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im ulg i uprawnień	16
4. Cel strategiczny: Zorganizowanie systemu działań wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny	18
5. Cel strategiczny: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy.....	37
Zakończenie.....	41

Wstęp

Sprawozdanie końcowe z realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2021-2025 stanowi podsumowanie działań podejmowanych przez samorząd powiatowy, gminny i współpracujące z nimi jednostki organizacyjne, instytucje, organizacje pozarządowe w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami. Dokument ten ma na celu przedstawienie efektów wdrażania przyjętych założeń programowych, ocenę skuteczności zastosowanych rozwiązań oraz wskazanie dalszych kierunków działań na rzecz poprawy jakości życia tej grupy mieszkańców powiatu.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest art. 35a pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.), która traktuje o tym iż do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program został przygotowany w odpowiedzi na potrzeby lokalnej społeczności oraz w zgodzie z obowiązującymi aktami prawnymi. Celem strategicznym Programu było stworzenie środowiska wolnego od barier funkcjonalnych oraz polepszenie i rozwój kontaktów społecznych. W ramach Programu zostało wyodrębnionych 5 celów szczegółowych, a każdy z nich składał się z celów operacyjnych. Podejmowane działania koncentrowały się na zwiększeniu dostępności usług, aktywizacji społecznej i zawodowej, wspieraniu samodzielności i udziału w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami.

1. Cel strategiczny: Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym poprzez realizację działań finansowanych ze środków PFRON

Cele operacyjne:

- Dofinansowanie, z uwzględnieniem występujących potrzeb, zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowanych ze środków PFRON wg algorytmu;
- Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów nauki;
- Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez dofinansowanie m.in. zakupu sprzętu elektronicznego i jego oprogramowania;
- Dofinansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych umożliwiających nabywanie kompetencji i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych, oraz zmniejszających bariery komunikacyjne/transportowe (np. dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy);
- Wsparcie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 1. Realizacja wskaźników poszczególnych celów operacyjnych celu szczegółowego „Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym poprzez realizację działań finansowanych ze środków PFRON”.

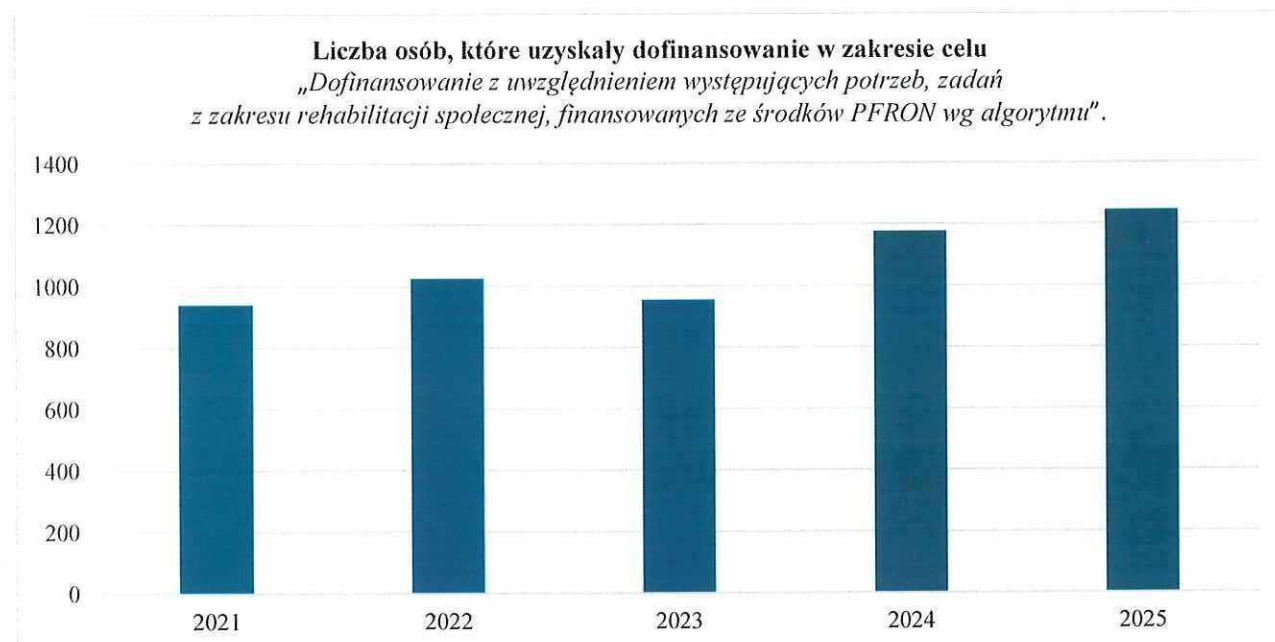
Poszczególne cele operacyjne	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w danym roku obowiązywania Programu				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Dofinansowanie, z uwzględnieniem występujących potrzeb, zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowanych ze środków PFRON wg algorytmu.	940	1025	954	1176	993
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów nauki.	22	20	17	19	30
Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez dofinansowanie m.in. zakupu sprzętu elektronicznego i jego oprogramowania.	35	25	37	24	60
Dofinansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych umożliwiających nabywanie kompetencji i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych oraz zmniejszających bariery komunikacyjne/ transportowe (np. dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy).	2	3	2	3	4
	Liczba uczestników WTZ w danym roku obowiązywania Programu				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Wsparcie działalności warsztatów terapii zajęciowej.	70	70	70	70	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za lata 2021-2025.

Celem działań finansowanych ze środków PFRON jest wzmacnianie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym poprzez eliminowanie barier utrudniających funkcjonowanie w różnych sferach życia oraz zwiększanie samodzielności tych osób. Działania podejmowane w ramach tego celu mają charakter kompleksowy – obejmują zarówno wsparcie finansowe, rzeczowe, inicjatywy edukacyjne i rehabilitacyjne. Wskaźniki liczby osób, które uzyskały dofinansowanie w czterech pierwszych celach operacyjnych kształtowały się w każdym roku na bardzo podobnym poziomie.

Dofinansowanie, z uwzględnieniem występujących potrzeb, zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowanych ze środków PFRON wg algorytmu obejmowało m.in.: likwidację barier funkcjonalnych, tj. architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki, programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” oraz pilotażowego programu Aktywny Samorząd itp.

Wykres 1.1. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu „Dofinansowanie, z uwzględnieniem występujących potrzeb, zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowanych ze środków PFRON wg algorytmu”.

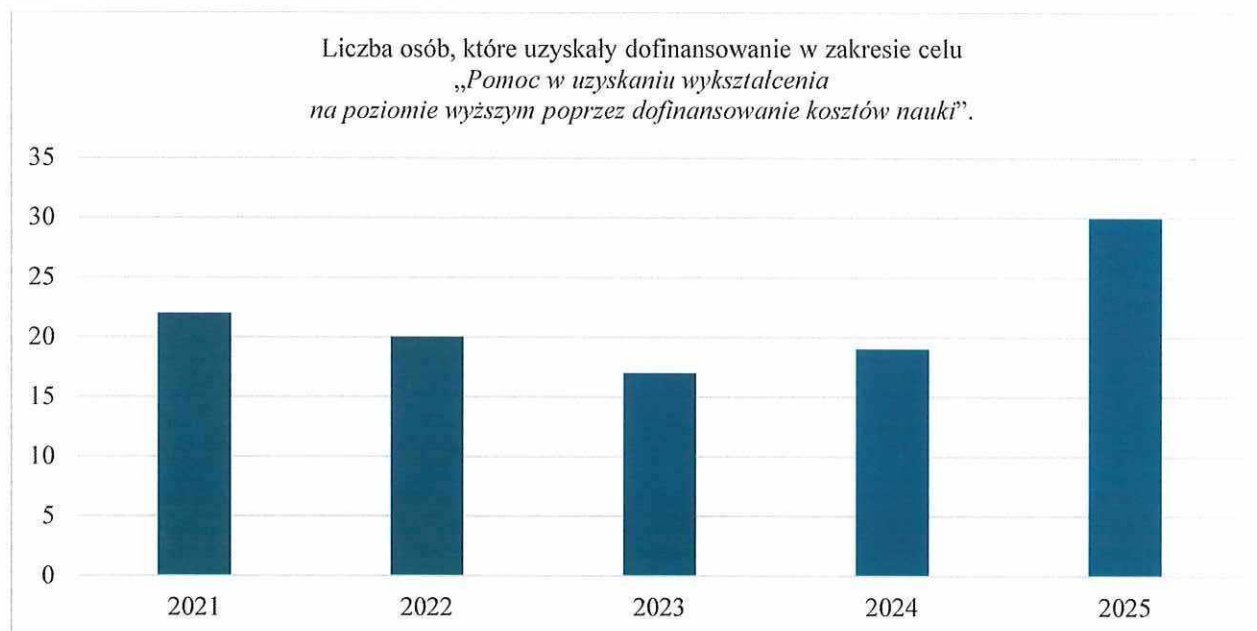

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za lata 2021-2025.

Wskaźnik liczby osób, które uzyskały dofinansowanie w analizowanym okresie wykazuje zróżnicowaną dynamikę. W 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wskaźnik liczby osób, które uzyskały dofinansowanie zwiększył się, w 2023 r. zmniejszył się, w 2024 r. osiągnął największą wartość, a w 2025 r. ponownie wskaźnik miał niższą wartość. Wahanie wskaźnika są naturalne i w dużej mierze zależą od dostępnej puli środków na dany rok. Należy zwrócić również uwagę na to, że niektórzy Wnioskodawcy składają wnioski kilka razy w danym roku, a liczeni są raz, co może powodować to, iż rzeczywista liczba złożonych wniosków i poziom aktywności beneficjentów jest wyższy niż liczba osób ujętych we wskaźniku.

Wskaźnik dotyczący liczby osób, które otrzymały dofinansowanie do pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów nauki wykazuje umiarkowane wahania, jednak z widoczną tendencją wzrostową w ostatnim roku. W 2021 roku dofinansowanie otrzymało 21 osób, natomiast w 2022 roku liczba ta nieznacznie spadła do 20. W 2023 roku odnotowano dalsze zmniejszenie liczby beneficjentów, w 2024 r. wskaźnik ponownie wzrósł do 19 osób, na koniec 2025 r. odnotowano również wzrost względem roku poprzedniego. Na interpretację wskaźnika wpływa również fakt, iż niektórzy wnioskodawcy mogą składać wnioski dwa razy w roku, a w statystyce liczba osób liczona jest indywidualnie, a nie wg złożonych dokumentów, co może mieć wpływ na to, że faktyczna aktywność beneficjentów programu może być wyższa.

Wykres 1.2. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu „Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów nauki”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za lata 2021-2025.

Zwracając uwagę na cel trzeci, tj. likwidację barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez dofinansowanie m.in. zakupu sprzętu elektronicznego i jego oprogramowania w 2022 roku w porównaniu do 2021 wskaźnik miał tendencję spadkową, w 2023 roku ponownie zwiększył się, a w 2024 roku spadł. W 2025 roku liczba osób, która skorzystała z dofinansowania zwiększyła się ponad dwukrotnie, co obrazuje wykres 1.3.

Wykres 1.3. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu: „*Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez dofinansowanie m.in. zakupu sprzętu elektronicznego i jego oprogramowania*”.

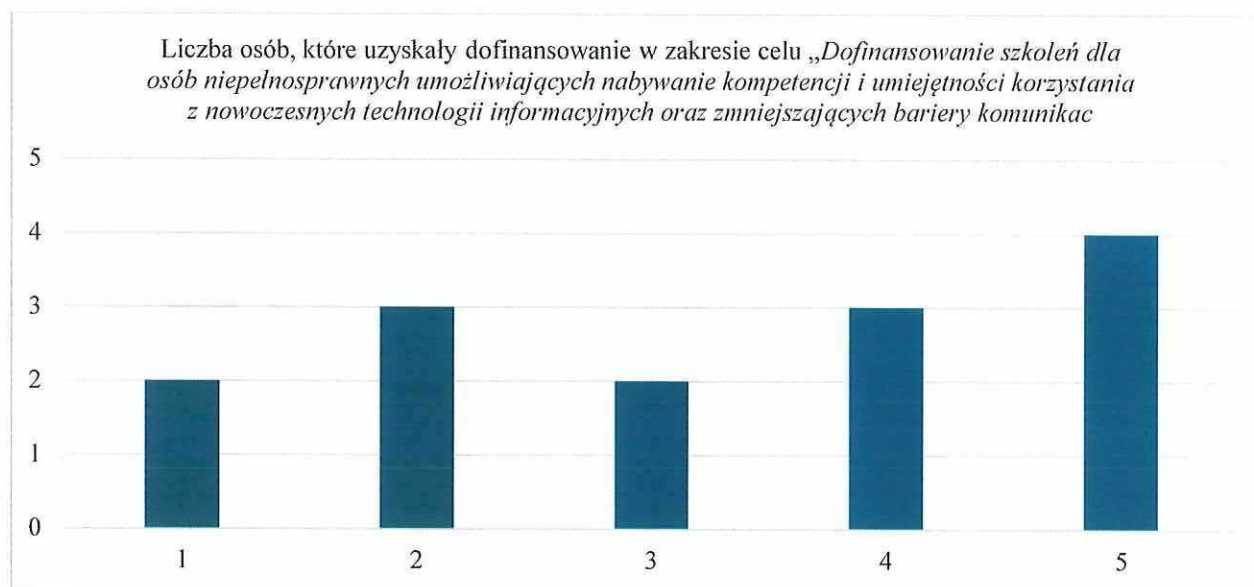

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za lata 2021-2025.

W okresie ostatnich pięciu lat realizacja celu miała tendencję wzrostową, tj. więcej osób ma dostęp do Internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną. W analizowanym okresie można zauważyć, że ogranicza się zjawisko wykluczenia cyfrowego wśród osób z niepełnosprawnościami. Beneficjenci nie tylko uzyskali dostęp do sprzętu, ale również zaczęli aktywniej uczestniczyć w życiu społecznym i informacyjnym, wykorzystując technologie cyfrowe w codziennym funkcjonowaniu. Wsparcie finansowe przyczyniło się nie tylko do jednorazowego zwiększenia dostępności sprzętu, lecz także do trwałego podniesienia poziomu kompetencji i aktywności użytkowników w społeczeństwie informacyjnym. Wiele osób dzięki temu mogło podjąć kształcenie na poziomie wyższym, znaleźć prace w trybie on-line i stać się niezależnymi finansowo.

Z zakresu realizacji celu „Dofinansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych umożliwiających nabywanie kompetencji i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych oraz zmniejszających bariery komunikacyjne/transportowe (np. dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy)” skorzystały w 2021 roku 2 osoby, w 2022 roku 3 osoby, w 2023 roku 2 osoby, w 2024 roku 3 osoby, a w 2025 roku 1 osoba. Wynika z tego, iż poziom osób korzystających z dofinansowania utrzymywał się na podobnym poziomie. Osoby, które otrzymały dofinansowanie na uzyskanie prawa jazdy zwiększyły swoją samodzielność i mobilność, co przełożyło się na częstsze podejmowanie aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej. Zmniejszenie bariery transportowej przyczyniło się także do poprawy dostępności do usług, instytucji i miejsc pracy. Realizacja tego celu skutkuje ograniczaniem wykluczenia komunikacyjnego i zwiększeniem poziomu niezależności.

Wykres 1.4. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu „Dofinansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych umożliwiającym nabywanie kompetencji i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych oraz zmniejszającym bariery komunikacyjne/transportowe (np. dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy)”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za lata 2021-2025.

Realizacja celu „Wsparcie działalności warsztatów terapii zajęciowej” utrzymywała się na poziomie 70 osób w okresie 2021-2025 roku. Działające dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej w Barwicach i Szczecinku zapewniły ciągłość prowadzonej terapii i wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. W analizowanym okresie wsparcie finansowe umożliwiło utrzymanie odpowiednich warunków organizacyjnych oraz jakości prowadzonych zajęć, co przełożyło się na systematyczny udział uczestników w terapii. Działalność WTZ sprzyjała rozwijaniu umiejętności praktycznych, społecznych oraz zwiększaniu samodzielności uczestników. Stała liczba uczestników wskazuje na utrzymujące się zapotrzebowanie na tego typu formę wsparcia oraz stabilność funkcjonowania placówek. W dłuższej perspektywie działalność WTZ przyczynia się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz wspiera proces integracji osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.

2. Cel strategiczny: Dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez zapewnienie swobodnego poruszania się i przemieszczania

Cele operacyjne:

- Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej;
- Likwidacja barier transportowych poprzez dofinansowanie zakupu pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych m.in. dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, ośrodków wsparcia.

W Powiatowym Centrum liczba osób, które uzyskały dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania wyniosła w 2021 roku 12, w 2022 roku 5, w 2023 roku 8, w 2024 roku 14, a w 2025 roku 11.

W okresie ostatnich pięciu lat realizacja celu polegającego na likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania przyczyniła się do poprawy warunków funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w ich codziennym środowisku. Dofinansowanie prac takich jak likwidacja progów, dostosowanie łazienki, montaż podjazdów ułatwiających poruszanie się umożliwiło beneficjentom bardziej samodzielne i bezpieczne korzystanie z przestrzeni mieszkalnej. Poprawa dostępności architektonicznej wpłynęła bezpośrednio na komfort życia oraz zwiększenie poczucia niezależności użytkowników.

Cel „Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej” był realizowany przez samorządy powiatowe, gminne i PCPR. W gminie Borne Sulinowo w 2022 roku w Szkole Podstawowej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Bornem Sulinowie przy ul. Bolesława Chrobrego 25 zostały zaadaptowane i dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami dwa pomieszczenia higieniczno-sanitarne (jednej łazienki na parterze i jednej na I piętrze), koszt całkowity wyniósł 78 500,00 zł, z czego dotacja była w wysokości 36 371,97 zł, a środki własne gminy 42 128,03 zł. W Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Juchowie zlikwidowano bariery w zakresie umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami poruszania się w budynku szkoły, tj. ułożenie wykładziny antypoślizgowej w ciągach komunikacyjnych, poszerzenie korytarza do sali gimnastycznej dzięki skorzystaniu z programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III, obszar B Likwidacja barier architektonicznych. Koszt całkowity wyniósł 150 000,00 zł, z czego dotacja była równa 84 332,39 zł, a środki własne gminy 65 667,61 zł. W Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie jest dostosowana łazienka na parterze dla osób z niepełnosprawnościami, krzesła ewakuacyjne, została wymieniona okładzina na pierwszym i ostatnim stopniu biegów klatki schodowej i oznaczenie fakturowe spoczników, zamontowane zostały pochwyty ścienne, system przyzywowy w toalecie, dostępny jest również BIP zgodny ze standardem WCAG 2.1., tabliczki przydrzwiowe z wypukłym oznaczeniem nr pokoju i opisem w alfabecie Braille’a, tablica tyflograficzna, pętla indukcyjna dla osób słabosłyszących, tablica informacyjna. Wszystkie inwestycje mogły być zrealizowane dzięki funduszom PFRON i UE. Koszt całkowity wyniósł 101 985,86 zł, dotacja wyniosła 96 985,85 zł, a środki własne gminy 5 000,01 zł. W 2025 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Bornem Sulinowie przy

ul. Targowej 5 przeprowadzony został remont ciągu komunikacyjnego, który polegał na montażu wykładziny antypoślizgowej i wymianie drzwi zewnętrznych prowadzących do strefy rekreacyjnej dzięki skorzystaniu z programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, działanie 3.2 Rozwój sieci środowiskowej Domów Samopomocy. Koszt całkowity wyniósł 57 060,56 zł, dotacja 7 060,65 zł, a środki własne gminy 50 000,00 zł.

W gminie Grzmiąca w ramach likwidacji barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej częściowo przystosowano budynek wielofunkcyjny w Grzmiącej do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Znajduje się w nim platforma, która umożliwia wygodny i bezpieczny dostęp na I piętro budynku. W obiekcie pomieszczenia sanitarne dostosowane są do osób z niepełnosprawnościami. Zadanie zostało zrealizowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, dofinansowanie wyniosło 4 000 000,00 zł, łączny koszt realizacji w latach 2022-2025 5 289 415,35 zł. W Krosinie znajduje się świetlica wiejska będąca budynkiem parterowym dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Obiekt posiada podjazd dla osób z niepełnosprawnościami oraz szerokie wejście umożliwiające swobodny dostęp oraz brak progów, co ułatwia poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością. W obiekcie znajduje się pomieszczenie sanitarne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zadanie zostało zrealizowane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład, dofinansowanie wyniosło 1 140 677,50 zł.

W Urzędzie Gminy Grzmiąca w budynku znajduje się winda dla osób z niepełnosprawnościami, która umożliwia wygodny i bezpieczny dostęp na parter. Na parterze mieści się punkt obsługi interesanta dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zadanie zostało częściowo zrealizowane z pozyskanych środków zewnętrznych z PFRON w wysokości 72 376,22 zł. W Ośrodku Zdrowia w Grzmiącej znajduje się podjazd, który umożliwia wygodny i bezpieczny dostęp do obiektu oraz pomieszczenie sanitarne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zadanie zostało zrealizowane z nagrody w konkursie Rosnąca Odporność w wysokości 897 936,19 zł. W szkole podstawowej w Grzmiącej również znajduje się dostosowany podjazd i pomieszczenie sanitarne, których realizacja została wykonana ze środków własnych JST – poniesione koszty wyniosły 20 000,00 zł. Szkoła podstawowa w Iwinie także jest budynkiem dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dostosowanie hali sportowej w Grzmiącej zostało również sfinansowane ze środków własnych JST – koszt 8 180,46 zł. Świetlica wiejska w miejscowości Sucha jest budynkiem, który umożliwia osobom z ograniczoną mobilnością swobodne poruszanie się. Świetlica wiejska w Wielawinie to budynek parterowy, częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tj. posiada szerokie wejście i nie ma w nim progów. W Nosibądach świetlica wiejska znajduje się na parterze budynku, posiada szerokie wejście umożliwiające swobodny dostęp i brak progów. Świetlica wiejska w Mieszalkach również znajduje się na parterze i tak jak pozostałe świetlice posiada szerokie wejście do budynku oraz pozbawiona jest progów, które umożliwiają swobodne poruszanie się osób z ograniczoną mobilnością.

W Mieście Szczecinek w dwóch budynkach użyteczności publicznej, których Ośrodek jest zarządcą, przy ul. Wiejskiej i Koszalińskiej podjęto szereg działań w latach 2021-2025 mających na celu zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. We wskazanych budynkach biurowych z uwagi na zastany stan techniczny zwiększenie dostępności dotyczyło głównie rozwiązań kompensacyjnych i organizacyjnych, tj. wydzielono miejsca parkingowe przed budynkami Ośrodka dla osób z niepełnosprawnościami, budynki biurowe posiadają podjazdy dla

osób z niepełnosprawnościami, na parterze budynków wydzielono pokoje biurowe do obsługi osób na wózkach i z innymi trudnościami motorycznymi, na parterze obu budynków dostępne są pomieszczenia dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, korytarze, drzwi, toalety, które są nie tylko dostosowane przestrzennie, ale i wyposażone są w sprzęty i pochwyt ułatwiające wykonywanie czynności higienicznych osobom poruszającym się na wózku. W budynku przy ul. Wiejskiej na parterze usytuowany jest Punkt Obsługi Interesanta, w którym klient uzyska niezbędne informacje i ewentualną pomoc, a w budynku przy ul. Koszalińskiej przy wejściu znajduje się biletomat, z którego pobiera się bilet z numerem w zależności od sprawy, następnie klient jest przywoływany do danego stanowiska sygnałem dźwiękowym i świetlnym. Żaden z dwóch budynków nie posiada windy dla osób z niepełnosprawnościami, ale kompensowane jest to organizacją pracy pracownika, tzn. pracownik schodzi do klienta i obsługuje go na parterze budynku bez konieczności poruszania się po całym Ośrodku. Budynek Noclegowni wynajmowany z zasobów ZGM TBS sp. z o.o. w Szczecinku przy ulicy Wodociągowej pozbawiony jest barier architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W 2025 roku na rozwiązania mające na celu zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami wydatkowano łącznie ok. 11 500,00 zł brutto, m.in. na zakup i zainstalowanie pętli indukcyjnej oraz oznakowanie dojść i wejść do budynku znacznikami TOTUPoint dla osób z zaburzeniami słuchu, zamontowano tabliczki informacyjne dla osób niewidzących w alfabecie Braille'a oraz zakupiono lupy powiększające do czytania. Stronę internetową Ośrodka dostosowano do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz informacje niezbędne dla klientów przedstawiono w wersji ETR. Burmistrz Miasta Szczecinek zarządzeniem nr 108/2025 wprowadził „Standardy Dostępności w Samorządzie”, w których dopuszczono możliwość odstępstw od ich stosowania, w przypadku braku możliwości technicznych i ekonomicznych. Odnosząc się do działań Ośrodka w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami, to długotrwała choroba i niepełnosprawność stanowią najczęściej występujące przyczyny trudnej sytuacji klientów. Podstawową formą pomocy wobec osób i rodzin całkowicie niezdolnych do pracy, przy braku dochodu bądź przy bardzo niskich dochodach stanowią zasiłki stałe. Osoby niepełnosprawne oraz długotrwale chore mają ograniczone możliwości zarobkowania na rynku pracy. Udzielanie świadczeń pieniężnych tej grupie odbiorców, z wyłączeniem osób kwalifikujących się do zasiłków stałych jest ograniczona z uwagi na dochody przekraczające kryterium ustawowe do pomocy społecznej. Działania pomocowe zatem to praca socjalna, polegająca najczęściej na pomocy w uzyskaniu świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego, wskazywanie organizacji pozarządowych bądź innych programów wspierających osoby chore lub niepełnosprawne, przyznawanie usług opiekuńczych, a w wyjątkowych sytuacjach, jeśli pozwala na to sytuacja finansowa Ośrodka, również specjalna pomoc finansowa na leki czy przejazdy do placówek leczniczych. W Gminie Biały Bór również podjęto działania mające na celu likwidację barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej. W 2021 roku w Zespole Szkół Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza przy ul. Dworcowej 19 w Białym Borze dostosowano dwie łazienki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i wykonano podjazd dla osób z niepełnosprawnościami.

W latach 2021-2025 w Gminie Szczecinek dostosowano trzy obiekty do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tzn. „Rozbudowa z przebudową budynku biurowego polegająca na budowie windy zewnętrznej” (w wyniku realizacji projektu, tj. rozbudowy budynku Urzędu Gminy Szczecinek o windę zewnętrzną przystosowano budynek administracji publicznej do potrzeb i możliwości poruszania się osób z niepełnosprawnościami łącznie koszt wyniósł

237 927,68 zł, dofinansowanie z PFRON 52 2208,68 zł, a środki własne Gminy Szczecinek 185 719,00 zł), „Przebudowa ciągów komunikacyjnych wraz z dostosowaniem pomieszczenia WC w budynku biurowym Urzędu Gminy Szczecinek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami” (w wyniku realizacji projektu wymieniono wykładziny podłogowe na wykładziny w kolorach kontrastowych w celu ułatwienia poruszania się osobom niedowidzącym oraz dostosowano pomieszczenie WC do użytku osób niepełnosprawnych; realizacja projektu wpłynęła pozytywnie na większe usamodzielnienie i ułatwienie załatwiania spraw urzędowych, łączny poniesiony koszt wyniósł 67 406,09 zł, dofinansowanie z PFRON 18 000,00 zł, a środki własne Gminy Szczecinek 49 406,09 zł), „Przebudowa ciągów komunikacyjnych w budynku Szkoły Podstawowej w miejscowości Parsęcko do potrzeb osób niepełnosprawnych” (w ramach zadania przystosowano ciągi komunikacyjne budynku Szkoły Podstawowej w Parsęcku do potrzeb poruszania się uczniów niepełnosprawnych - wymieniono wykładziny podłogowe na wykładzinę w kolorach kontrastowych ułatwiających poruszanie się dzieciom niedowidzącym, łączny poniesiony koszt wyniósł 36 838,50 zł, dofinansowanie PFRON 15 262,86 zł, a środki własne Gminy Szczecinek 21 575,64 zł), „Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej w miejscowości Wierzchowo - dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami” (w ramach zadania wyznaczono ciągi komunikacyjne w obrębie holu i sal lekcyjnych budynku Szkoły Podstawowej w Wierzchowie - wymieniono starą i wykonano nową antypoślizgową wykładzinę podłogową PCV wraz z wytyczeniem chodników, ciągów komunikacyjnych kontrastującym kolorem, łączny poniesiony koszt wyniósł 125 020,00 zł, dofinansowanie 68 761,00 zł, środki własne Gminy Szczecinek 56 259,00 zł). Inwestycje były finansowane z dofinansowań pozyskanych z PFRON i środków własnych Gminy Szczecinek.

Analiza danych z ostatnich pięciu lat wskazuje, że Powiat Szczecinecki pełni istotną rolę wspierającą wobec gmin w zakresie realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Widoczne jest to szczególnie w obszarze dostosowywania infrastruktury publicznej dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Z przedstawionych danych wynika, że zdecydowana większość inwestycji związanych z likwidacją barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej była realizowana częściowo ze środków PFRON, a Powiat pełnił funkcje koordynującą i wspierającą w pozyskaniu i dystrybucji środków finansowych. Dodatkowo, w danych widoczny jest udział placówek oświatowych (w szczególności szkół), co wskazuje, że działania te obejmowały nie tylko przestrzeń ogólnodostępną, ale również infrastrukturę edukacyjną. Może to świadczyć o dążeniu do zapewnienia równych szans w obszarze edukacji dla uczniów z niepełnosprawnościami. W ZS nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku wymieniono płytki PCV na wykładzinę antypoślizgową na korytarzu III piętra budynku internatu ZS nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku (kwota dofinansowania z PFRON wyniosła 17 931,68 zł) w 5 salach lekcyjnych (kwota dofinansowania ze środków PFRON 24 861,64 zł), a w 2025 r. złożono wniosek o kolejne wymiany płytek w klasach na pierwszym i niskim piętrze szkoły (kwota dofinansowania ze środków PFRON 74 207,32 zł). Istotnym elementem jest również udział powiatowego urzędu pracy, co wskazuje na to, że działania podejmowane są również w obszarze aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Włączenie tej instytucji świadczy o bardziej kompleksowym podejściu powiatu do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniającym zarówno dostępność w przestrzeni publicznej, jak i możliwości uczestnictwa w rynku pracy. Dostosowano także budynek internatu ZST w Szczecinku do potrzeb uczniów niepełnosprawnych poprzez montaż platformy pionowej przy schodach zewnętrznych (koszt dofinansowania ze środków PFRON wyniósł 43 845,17 zł) oraz zlikwidowano bariery architektoniczne i zwiększono dostępność dla osób z niepełnosprawnościami korzystania

z sanitariatów poprzez remont dwóch łazienek w budynku Zespołu Szkół Społecznych STO w Szczecinku (kwota dofinansowania z PFRON wyniosła 117 412,17 zł).

Tabela 2.1. Realizacja działań w zakresie likwidacji barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej w latach 2021-2025.

Jednostka/Gmina	Zakres zrealizowanego działania	Rok realizacji	Wartość zadania	Źródło finansowania
Gmina Borne Sulinowo – Szkoła Podstawowa im. Jana Nowaka- Jeziorańskiego	Dostosowanie dwóch pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2022	78 500,00 zł	Środki PFRON i środki własne
Gmina Borne Sulinowo – Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Juchowie	Likwidacja barier architektonicznych i dostosowanie ciągów komunikacyjnych	2022	150 000,00 zł	Program „Wyrównywanie różnic między regionami” obszar B, środki własne
Urząd Miejski w Bornem Sulinowie	Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2022-2025	101 985,86 zł	Środki PFRON, UE i środki własne
DS w Bornem Sulinowie	Remont ciągu komunikacyjnego i wymiana drzwi zewnętrznych	2025	57 060,56 zł	Program „Za życiem”, środki własne
Gmina Grzmiąca	Dostosowanie budynku wielofunkcyjnego	2022-2025	5 289 415,35 zł	Program Inwestycji Strategiczných, środki własne
Krosino/Gmina Grzmiąca	Dostosowana sala wiejska	2022-2023	1 372 531,26 zł	Program Inwestycji Strategiczných, środki własne
Urząd Gminy Grzmiąca	Dostosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2024	234 961,71 zł	Środki PFRON, środki własne
Ośrodek Zdrowia w Grzmiącej	Podjazd i pomieszczenie sanitarne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością	2023-2025	1 008 858,18 zł	Nagroda w konkursie Rosnąca Odporność, środki własne
Szkoła Podstawowa w Grzmiącej	Dostosowany podjazd i pomieszczenie sanitarne	2025	20 000,00 zł	Środki własne
Hala sportowa w Grzmiącej	Przystosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	2025	8 180,46 zł	
Szkoła Podstawowa w Iwinie, świetlica wiejska w Suchej, w Wielawinie, Nosibądach i Mieszalkach		Budynki dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami		
Dwa budynki użyteczności publicznej przy ul. Wiejskiej i Koszalińskiej w Szczecinku	Rozwiązania kompensacyjne i organizacyjne, tj. miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, podjazdy do budynków biurowych, wydzielenie pokoi biurowych dla osób na wózkach i mających trudności w poruszaniu się, pomieszczenia dostosowane do osób z niepełnosprawnościami	2021-2025		
Budynek Noclegowni w Szczecinku		Budynek dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami		
Gmina Biały Bór - Zespół Szkół Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Białym Borze	Dostosowanie dwóch łazienek i wykonanie podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami	2021	136 965,17 zł	Poniesione koszty łącznie
Budynek Urzędu Gminy w Szczecinku	Rozbudowa z przebudową budynku biurowego polegająca na budowie windy zewnętrznej	2021-2025	237 927,68 zł	Środki PFRON, środki własne

Budynek Urzędu Gminy w Szczecinku	Przebudowa ciągów komunikacyjnych wraz z dostosowaniem pomieszczenia sanitarnego celem dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami		67 406,09 zł	
Szkoła Podstawowa w Parsęku	Przystosowanie ciągów komunikacyjnych i wymiana wykładziny na antypoślizgową dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami		36 838,50 zł	
Szkoła Podstawowa w Wierzchowie	Wyznaczenie ciągów komunikacyjnych i wymiana wykładziny na antypoślizgową dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami		125 020,00 zł	Dofinansowanie, środki własne
Budynek Internatu Zespołu Szkół nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku	Wymiana płytek PCV na wykładzinę antypoślizgową	2022	17 931,68 zł	Wysokość kwoty dofinansowania ze środków PFRON
Zespół Szkół nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku	Wymiana płytek PCV na wykładzinę antypoślizgową w pięciu salach lekcyjnych	2022	24 861,64 zł	
Zespół Szkół nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku	Wymiana płytek PCV na wykładzinę antypoślizgową w salach lekcyjnych na parterze i niskim parterze	2025	74 207,32 zł	
Zespół Szkół Technicznych w Szczecinku	Montaż platformy pionowej przy schodach zewnętrznych	2024	43 845,17 zł	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych z gmin i miast za latach 2021-2025.

Realizacja celu „Likwidacja barier transportowych poprzez dofinansowanie zakupu pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych m.in. dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, ośrodków wsparcia” w latach 2021-2025 była efektywna. Gmina Barwice posiada dostosowany pojazd dla osób z niepełnosprawnościami – autobus dla 24 osób (23 osoby + kierowca). Celem projektu było usprawnienie funkcjonowania działalności placówki znajdującej się w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, tj. Warsztatów Terapii Zajęciowej. Zakupienie nowego autobusu przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami zapewniło wygodne i bezpieczne warunki podróży. Projekt realizowany był w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”. W 2025 r. Powiat wystąpił z wnioskiem o zakup 9-osobowego busa przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych na rzecz Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Rodzinie działającej w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku z najazdami oraz miejscem do kotwiczenia wózka inwalidzkiego.

W 2023 roku w gminie Borne Sulinowo zakupiono 20-osobowy (19+1) autobus z windą do przewozu uczniów niepełnosprawnych z terenu Gminy. Koszt całkowity wyniósł 404 670,00 zł, dotacja 300 000,00 zł, a środki własne gminy 104 670,00 zł. Likwidację bariery transportowej zrealizowano w mieście Szczecinek poprzez wystąpienie o zakup autobusu specjalnie przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich dla Szkoły Podstawowej nr 5 im. Jana III Sobieskiego w Szczecinku (20-miejscowy autobus przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami wraz z miejscem do kotwiczenia wózka inwalidzkiego, windą). W gminie Biały Bór również przyczyniono się do likwidacji bariery transportowej wystąpieniem o zakup minibusu do przewozu osób z niepełnosprawnościami na rzecz

Urzędu Miejskiego w Białym Borze celem dowożenia tych osób do placówek rehabilitacyjnych znajdujących się poza terenem gminy Biały Bór (zakup 9-osobowego mikrobusa przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami, zabudowy do przewozu i wózka inwalidzkiego, windą elektryczną UDT).

W 2024 r. dwa busy przystosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami, posiadające najazdy aluminiowe oraz odpowiednie oznakowanie, trafiły do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szczecinku i Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie oraz 20-osobowy autobus będący pojazdem niskopodłogowym, wyposażonym w urządzenia dostosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami oraz wydzieloną przestrzenią umożliwiającą zakotwiczenie wózka inwalidzkiego trafił do ZS nr 2 im. Wacława IV w Szczecinku.

3. Cel strategiczny: Podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im ulg i uprawnień

Cele operacyjne:

- Opracowywanie i zamieszczanie na stronie internetowej informacji o ulgach i uprawnieniach, z których korzystać mogą osoby z niepełnosprawnością i członkowie ich rodzin;
- Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących prowadzonych działań/programów realizowanych na rzecz osób z niepełnosprawnością (w szczególności: ulotki informacyjne, plakaty);
- Udzielanie osobom niepełnosprawnym bezpłatnych porad prawnych z zakresu zabezpieczenia społecznego i poradnictwa rodzinnego.

W okresie sprawozdawczym podejmowane działania ukierunkowane były na systematyczne podnoszenie poziomu świadomości osób z niepełnosprawnościami i członków ich rodzin za pomocą opracowywania i zamieszczania na stronie internetowej informacji o ulgach i uprawnieniach, z których mogą korzystać. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadziło i na bieżąco aktualizowało stronę internetową, stanowiąc tym samym kluczowe narzędzie informacyjne dotyczące przysługujących praw, uprawnień, w tym w szczególności możliwości uzyskania dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zakres publikowanych treści obejmował również zagadnienia związane z programami i projektami skierowanych do osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa pełniła funkcję informacyjną na temat działalności lokalnych instytucji i podmiotów działających na rzecz tej grupy mieszkańców. Publikowane treści były na bieżąco weryfikowane i aktualizowane, co zapewniało przejrzystość systemu pomocy oraz ułatwienie beneficjentom podejmowanie decyzji z zakresu korzystania z przysługujących im uprawnień.

Uzupełnieniem działań informacyjnych były inicjatywy o charakterze środowiskowym i integracyjnym. Pracownicy Powiatowego Centrum udawali się na spotkania do organizacji pozarządowych celem przekazania informacji o przysługujących uprawnieniach, możliwościach skorzystania z dofinansowań. Każdego roku, z wyłączeniem czasu Covidu-19, PCPR realizował wydarzenie o charakterze integracyjnym – Festiwal Integracja Ty i Ja, we współpracy z Koszalińskim Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym. Wydarzenie to pełni funkcję edukacyjną i społeczną, zbliżając do siebie środowiska mieszkańców powiatu i osób z niepełnosprawnościami, którzy są często stygmatyzowani i wyalienowani. Integracja społeczna idealnie wpisuje się w rolę

przeciwdziałania wykluczenia oraz promowania otwartości i włączania. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku w latach 2021-2025 udzielane były osobom z niepełnosprawnościami bezpłatne porady prawne z zakresu zabezpieczenia społecznego i poradnictwa rodzinnego.

Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku swoją stronę internetową prowadzi w ramach sieci PSZ realizowaną przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Na stronie zawarte były systemowo informacje dla osób z niepełnosprawnościami oraz opcja przekierowywania na strony w ramach, których osoby te mogły uzyskać odpowiednie wsparcie. Ponadto, Powiatowy Urząd Pracy rozpowszechniał materiały informacyjne dotyczące działań i programów realizowanych dla tej grupy osób, które były udostępniane urzędowi przez MRPIPS oraz inne jednostki.

4. Cel strategiczny: Zorganizowanie systemu działań wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny

Cele operacyjne:

- Rozwój na terenie powiatu wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
- Realizacja działań/projektów finansowanych w szczególności ze środków europejskich, dotyczących aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych;
- Rozwój na terenie powiatu mieszkalnictwa wspomagane.

W gminie Barwice w 2022 r. w budynku po byłej Szkole Podstawowej, przy ul. Pomorskiej 3. utworzono jedną wypożyczalnię sprzętu pielęgnacyjno-wspomagającego, w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

W Gminie Grzmiąca współpraca z Fundacją ECO TEXTIL „Od Was dla Was” zaowocowała uruchomieniem nieodpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego. Podjęta inicjatywa znacząco poszerzyła zakres wsparcia kierowanego do osób z niepełnosprawnościami. Sprzęt udostępniany jest nieodpłatnie dla mieszkańców gminy na podstawie zaświadczenia lekarskiego i podpisanej umowy. Okres wypożyczenia ustalany jest indywidualnie z uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej i dostępności sprzętu. Uruchomienie i funkcjonowanie wypożyczalni nie wygenerowało kosztów po stronie gminy, co stanowi przykład efektywnej współpracy z organizacją pozarządową i racjonalnym wykorzystaniem dostępnych zasobów.

W 2021 r. Gmina Grzmiąca przystąpiła do realizacji projektu „Region Dobrego Wsparcia”, finansowanego ze środków w Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Udział w projekcie był dla uczestników bezpłatny. W ramach projektu wprowadzono innowacyjne formy wsparcia, których celem było wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w rozwoju usług społecznych. Projekt zakładał bezpłatne użytkowanie urządzeń przenośnych noszonych na nadgarstku (smartwatch – opaska monitorująca) oraz terminala do bezdotykowego pomiaru temperatury. Projekt realizowany był w latach 2021-2023. Wsparciem zostało objętych 20 osób.

W latach 2021-2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Fundacją Pasja realizował projekt „Zaopiekowani – systemowe wzmacnianie potencjału opiekuńczego rodzin” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt został wdrożony w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2022 r. i obejmował następujące formy wsparcia: opiekuńcze usługi sąsiedzkie, funkcjonowanie Centrum Opiekunów

Faktycznych, w tym usługi konsultacyjno-doradczo-szkoleniowe, wypożyczalnię sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego. Projekt skierowany był do osób niesamodzielnych (w tym z niepełnosprawnościami) oraz do opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych. Celem projektu było wzmocnienie potencjału opiekuńczego rodzin oraz poprawa jakości życia osób wymagających wsparcia.

Od roku 2021 Gmina Grzmiąca realizuje zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Adresatami Programu są: dzieci od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu – konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie: o znacznym stopniu niepełnosprawności, umiarkowanym albo traktowane na równi z tymi orzeczeniami zgodnie z art. 5 i 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt socjalny „Siła tkwi w nas”. Celem projektu było zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami w zakresie integracji i aktywizacji społecznej, a także ich włączenia w życie społeczności lokalnej. Realizacja projektu została sfinansowana przy udziale sponsorów. Projekt „Koperta Życia” skierowany jest do osób starszych powyżej 65. roku życia, osób z niepełnosprawnościami oraz osób przewlekłe chorych zamieszkujących na terenie Gminy Grzmiąca. Projekt realizowany jest od 2024 r. i ma charakter ciągły. Jego celem jest uświadomienie mieszkańcom, jak ważne jest umieszczenie w widocznym miejscu szczegółowych informacji dotyczących stanu zdrowia, które mogą być wykorzystane przez służby medyczne w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia. „Koperta życia” ma ułatwić służbom medycznym udzielenie pomocy pacjentowi. W praktyce stanowi nie tylko nieocenioną wskazówkę w podjęciu szybkiej akcji ratującej życie, ale przy okazji zwiększa również poczucie bezpieczeństwa tych osób. Zawiera najważniejsze informacje o przebytych chorobach, o aktualnym stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, ponadto numery telefonów do najbliższej rodziny, osób zaufanych czy odpowiednich służb. Udział w projekcie jest bezpłatny. Projekt socjalny „Z troską o Was” realizowany od 2024 r. do chwili obecnej. Celem projektu było zwiększenie szans osób z niepełnosprawnością

na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Zakłada zwiększenie możliwości zaspokajania potrzeb oraz włączenia w życie społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz poszerzenie katalogu usług świadczonych w środowisku lokalnym na rzecz starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnymi mieszkańców Gminy Grzmiąca. Realizacja projektu składała się z zadań obejmujących działania pozwalające osiągnąć zamierzone cele. Działania prowadzone w ramach projektu dotyczyły organizacji działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym i integracyjnym.

Projekt socjalny „Aktywni niepełnosprawni – Szansa na lepsze jutro” miał na celu umożliwienie osobom starszym, niesamodzielnym i z niepełnosprawnościami pozostania w dotychczasowym, przyjaznym środowisku zamieszkania, w otoczeniu bliskich i znanych im osób. Realizacja projektu ukierunkowana była na poprawę jakości życia uczestników, zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa oraz ograniczenie konieczności kierowania do instytucjonalnych form opieki. Projekt wdrożono w 2023 r. W latach 2021-2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej realizował specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu gminy, w formie terapii logopedycznej oraz rehabilitacji ruchowej. Usługi świadczone były przez specjalistów posiadających odpowiednie przygotowanie merytoryczne i doświadczenie zawodowe. Działania te ukierunkowane były przede wszystkim na wczesną stymulację rozwoju dzieci, adekwatnie do rodzaju i stopnia ich niepełnosprawności. Istotnym elementem wpływającym na skuteczność realizowanej pomocy jest pozyskiwanie oraz nawiązywanie współpracy ze specjalistami, którzy wyrażają gotowość do prowadzenia terapii i rehabilitacji w miejscu zamieszkania dzieci, co znacząco zwiększa dostępność i efektywność wsparcia.

Miejskie Centrum Wsparcia w Szczecinku od 2023 r. prowadzi wypożyczalnię sprzętu pielęgnacyjno-wspomagającego. Celem prowadzenia wypożyczalni jest zwiększenie dostępności specjalistycznego wsparcia dla mieszkańców Szczecinka znajdujących się w trudnej sytuacji zdrowotnej lub życiowej. Wypożyczalnia umożliwia czasowe i nieodpłatne korzystanie ze sprzętu rehabilitacyjnego i pielęgnacyjnego. Prowadzenie wypożyczalni finansowe jest ze środków własnych Miasta Szczecinek.

Miejsce Centrum Wsparcia przystąpiło do udziału w projekcie pn. „Zaopiekowani”, którego celem był wzrost dostępności usług społecznych poprzez: stworzenie 20 miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formie dziennego pobytu w Klubie Seniora, utworzenie dwóch nowych i wsparcie dwóch istniejących miejsc usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, zapewnienie dla uczestników projektu wsparcia towarzyszącego w postaci usług transportowych i teleopieki, wsparcie ośmiu opiekunów faktycznych osób niesamodzielnymi poprzez realizację poradnictwa z zakresu wsparcia społecznego i wsparcia psychologa. Adresatami projektu były osoby

wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osoby z niepełnosprawnościami. Projekt realizowany był od kwietnia 2022 r. do października 2023 r. i był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 w partnerstwie z Fundacją Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii Drzwi Otwarte w Szczecinku oraz Powiatem Szczecineckim. Łączna wartość projektu wyniosła 614 272,53 zł, w tym wkład własny 71 538,55 zł finansowany ze środków własnych Miasta Szczecinek).

Miejskie Centrum Wsparcia realizuje także program osłonowy „Samodzielni”, którego celem jest zwiększenie dostępności usług wsparcia dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych oraz odciążenie opiekunów od codziennych obowiązków związanych z opieką poprzez realizację usługi opieki wytechnieniowej i użyczenie sprzętu pielęgnacyjno-wspomagającego. Adresatami Programu są opiekunowie osób z niepełnosprawnością. Program Rządowy „Opieka Wytechnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego ma na celu wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności oraz osobami z niepełnosprawnościami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o niepełnosprawności, poprzez realizację usługi opieki wytechnieniowej. Usługa realizowana jest w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania oraz pobytu całodobowego w placówce. Program realizowany jest cyklicznie przez Miejskie Centrum Wsparcia od 2022 r. i jest finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Program rządowy „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” ma na celu realizację usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Adresatami Programu są osoby z niepełnosprawnością posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, potrzebujące stałej opieki, samotnie gospodarujące lub niemające wsparcia innych osób. Program realizowany jest cyklicznie przez Miejskie Centrum Wsparcia od 2022 r. i jest finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Program osłonowy „Teleopieka dla potrzebujących mieszkańców Miasta Szczecinek” służy poprawie poczucia bezpieczeństwa oraz umożliwieniu samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez dostęp do opasek bezpieczeństwa z przyciskiem SOS, tzw. „opieki na odległość”. Adresatami są osoby w wieku 65 lat i więcej, osoby samotne, w tym osoby z niepełnosprawnościami. Programy realizowane są cyklicznie od 2025 r. i finansowane z dotacji celowych budżetu państwa i budżetu Miasta Szczecinek. Centrum Wsparcia świadczy również usługę „Posiłek z dowozem do miejsc zamieszkania”, który dąży do ograniczenia zjawiska

niedożywienia poprzez dostarczenie posiłku do miejsc zamieszkania. Adresatami usługi są osoby w wieku sędziwym, osoby niesamodzielne w tym osoby z niepełnosprawnościami, znajdujące się trudnej sytuacji życiowej, które mają ograniczone możliwości samodzielnego przygotowywania posiłków. Usługa realizowana jest cyklicznie od 2022 r. i finansowana jest z dotacji celowych budżetu państwa oraz z budżetu Miasta Szczecinek. Miejskie Centrum Wsparcia od 2022 r. realizuje cyklicznie także usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Celem jest pomoc osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności czy innej przyczyny wymagają wsparcia innych i są tej pomocy pozbawione, skutkiem czego mogłyby dłużej pozostać w swoim miejscu zamieszkania i własnym środowisku życia.

Powiat Szczecinecki w ramach programu finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” Moduł IV (przeciwdziałanie epidemii koronawirusa SARS-Cov-2 zakupił środki ochrony osobistej w związku z trwającym stanem epidemii koronawirusa, środki higieniczne dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, zakupie mebli do pokoi mieszkalnych, materacy przeciwodłęzynowych gofrowanych w pokrowcu, koszów na odpady medyczne, mat dezynfekcyjnych dla pracowników, defibrylatora, pralki i suszarki, dozowników do płynów dezynfekcyjnych (kwota pozyskana ze środków PFRON wyniosła 71 551,92 zł). W 2021 roku dostosowano pokój do odwiedzin mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, zakupiono pawilon do odwiedzin mieszkańców w formie namiotu ogrodowego, nosze medyczne, medyczną wagę krzesłkową, pralnicę-wirówkę do pralni głównej, lodówki do przechowywania leków, wózki do transportu posiłków, zabudowę kuchenki z szafkami dla mieszkańców z niepełnosprawnościami, podnośnika jezdnego z elektryczną regulacją wysokości do transportu mieszkańców, naczynia gastronomiczne, oczyszczacz powietrza i filtry, ręczniki papierowe, środki do dezynfekcji służące przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się epidemii koronawirusa SARS-Cov-2 (kwota pozyskana ze środków PFRON wyniosła 99 622,65 zł).

Powiat Szczecinecki dostał dofinansowanie z Unii Europejskiej na projekt grantowy „Dostępny Samorząd 2.0”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Projekt jest realizowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundacją Instytutu Rozwoju Regionalnego oraz Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów i ma na celu wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zwiększenia dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przedsięwzięcie grantowe zakłada realizację przez Powiat Szczecinecki

zaplanowanych zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami działań w zakresie dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej dla Starostwa Powiatowego w Szczecinku, Zespołu Szkół Technicznych i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Zakres wsparcia w ramach projektu obejmuje szkolenia i doradztwo dla kadry kierowniczej oraz pracowników JST, w tym wsparcie w opracowaniu i wdrożeniu jednolitych Standardów Dostępności w samorządzie. Wytyczne te są podstawą do realizacji działań na rzecz poprawy dostępności w samorządzie terytorialnym. Pozyskany grant umożliwi przeprowadzenie inwestycji przyczyniających się do zwiększenia dostępności budynków Starostwa Powiatowego, ZST i SOSW, w wymiarze architektonicznych i informacyjno-komunikacyjnym (wartość projektu 300 000,00 zł, wysokość wkładu z Funduszy Europejskich wyniosła 300 000,00 zł).

Kolejnym projektem jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Priorytet 6: Fundusze Europejskie na rzecz aktywnego Pomorza Zachodniego, Działanie 6.13 Aktywna integracja w regionie, Typ. 2 Tworzenie podmiotów reintegracyjnych, tj. centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej oraz warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej oraz wsparcie działalności istniejących podmiotów reintegracyjnych, pn.: *„Wspieranie aktywnego włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich zdolności do zatrudnienia poprzez Utworzeniu Warsztatu Terapii Zajęciowej jako podmiotu reintegracji w Bornem Sulinowie”*. Projekt obejmuje wsparciem 24 osoby z niepełnosprawnościami z województwa zachodniopomorskiego, pozostające dotąd głównie poza systemem wsparcia oraz bez perspektyw rozwoju zawodowego. W ramach przedsięwzięcia powstanie Warsztat Terapii Zajęciowej w Bornem Sulinowie z czterema pracownikami tematycznymi, odpowiednim wyposażeniem oraz wykwalifikowaną kadrą. Projekt zapewni funkcjonowanie placówki reintegracyjnej w Powiecie Szczecineckim, aktywizację 24 osób biednych zawodowo i poprawi ich sytuację społeczną po zakończeniu udziału w programie (całkowity koszt projektu: 1 671 024,83 zł, wysokość dofinansowania ze środków UE: 1 587 473,59 zł, wkład własny 83 551,24 zł).

Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Priorytet 5. Fundusze Europejskie na rzecz przyjaznego mieszkankom i mieszkańcom Pomorza Zachodniego, Działanie 5.5 Zintegrowane działania na rzecz włączenia społeczno-gospodarczego, Typ 1. Infrastruktura służąca aktywizacji społeczno-zawodowej mająca na celu wsparcie procesów usamodzielniania się osób z niepełnosprawnościami, pn.: *„Rozbudowa i przebudowa budynku na potrzeby utworzenia Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bornem Sulinowie”*. Projekt obejmuje

rozbudowę i przebudowę budynku garażowego na nowoczesny, w pełni dostępny obiekt dla 24 osób z niepełnosprawnościami, wraz z zagospodarowaniem terenu, instalacją fotowoltaiczną oraz zakupem elektrycznego busa do transportu uczestników z gmin Borne Sulinowo i Szczecinek. W obiekcie powstaną m.in. pracownię tematyczne, sala gimnastyczna, komputerowa oraz ogród terapeutyczny. Efektem inwestycji będzie zwiększenie dostępności infrastruktury społecznej, wsparcie rehabilitacji społeczno-zawodowej oraz poprawa jakości życia i samodzielności beneficjentów (Całkowity koszt projektu: 4 302 593,14 zł, wysokość dofinansowania z UE: 3 599 701,66 zł, wkład własny 702 891,48 zł).

Powiatowy Urząd Pracy realizując ustawowe zadania uwzględnia udział osób z niepełnosprawnościami. Realizując projekty unijne Urząd przyjmuje wskaźniki z zakresu form pomocy skierowanych do osób z niepełnosprawnościami. W latach 2021-2025 zrealizowano w ramach Działania 6.5 RPO WZ – 1 projekt w latach 2020-2022, w ramach Poddziałania 1.1.2 POW – dwa projekty w latach 2021-2022, w ramach Działania 6.1 FE PZ – trzy projekty w latach 2023-2025, w ramach Działania 6.3 FE PZ – projekt w latach 2024-2025.

Tabela 4.1. Skrócone zestawienie projektów i programów wspierających osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Szczecińskim w latach 2021-2025.

Jednostka/Gmina	Projekt/Program	Rok realizacji
Gmina Grzmiąca	Projekt „Region Dobrego Wsparcia” – wprowadzenie innowacyjnych form wsparcia w postaci urządzeń przenośnych noszonych na nadgarstku oraz terminala bezdotykowego do pomiaru temperatury; współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej ze środków Europejskiego funduszu Społecznego – brak poniesionych kosztów	2021-2023
	Projekt „Zaopiekowani – systemowe wzmacnianie potencjału opiekuńczego rodzin” – wzmocnienie potencjału opiekuńczego rodzin oraz poprawa jakości życia osób wymagających wsparcia – brak poniesionych kosztów	2020-2022
	Program ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – usługa asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu codziennym – łącznie poniesione koszty 810 530,79 zł	Od 2021
	Projekt „Siła tkwi w nas” – zapewnienie wsparcia osobom starszym i z niepełnosprawnościami w zakresie integracji i aktywizacji społecznej, włączenia ich w życie społeczności lokalnej – brak poniesionych kosztów	2022
	Projekt „Koperta życia” – celem jest ułatwienie służbom medycznym szybkiego ratowania życia poprzez umieszczenie w widocznym miejscu kluczowych danych o zdrowiu, lekach i kontaktach do bliskich przez osoby starsze powyżej 65. Roku życia, osoby z niepełnosprawnościami i przewlekle chore – łącznie poniesione koszty 1 564,32 zł	Od 2024
	Projekt socjalny „Z troską o Was” – zwiększenie szans osób z niepełnosprawnością na prowadzenie bardziej niezależnego i aktywnego życia – 2 782,17 zł	Od 2024
	Projekt socjalny „Aktywni niepełnosprawni – Szansa na lepsze jutro” – poprawa jakości życia uczestników, zwiększenie poczucia ich bezpieczeństwa i ograniczenie konieczności kierowania do instytucjonalnych form opieki – łącznie poniesione koszty 2 916,62 zł	2023
Miejskie Centrum Wsparcia w Szczecinku	Projekt „Zaopiekowani” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w partnerstwie z Fundacją Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii Drzwi Otwarte w Szczecinku i Powiatem Szczecińskim – wzrost dostępności usług społecznych – łączna wartość projektu wyniosła 614 272,53 zł, w tym wkład własny finansowany ze środków własnych Miasta Szczecinek wyniósł 71 538,55 zł	kwiecień 2022 – październik 2023

	Program rządowy „Korpus Wsparcia Seniorów” Program osłonowy „Teleopieka dla potrzebujących mieszkańców Miasta Szczecinek” - dostęp do opasek bezpieczeństwa z przyciskiem SOS - brak poniesionych kosztów	Od 2025
Powiat Szczecinecki	Program finansowany ze środków PFRON „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” moduł IV - przeciwdziałanie epidemii koronawirusa SARS-Cov-2 – kwota pozyskana ze środków PFRON 171 174,57 zł	2020/2021
	Projekt grantowy „Dostępny Samorząd 2.0” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 - zwiększenie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami - wartość projektu 300 000,00 zł, w tym wysokość wkładu z Funduszy Europejskich 300 000,00 zł	2025-2026
	Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Działanie 6.13 Aktywna integracja w regionie, Typ. 2 Tworzenie podmiotów reintegracyjnych, tj. centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej oraz warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej oraz wsparcie działalności istniejących podmiotów reintegracyjnych „Wspieranie aktywnego włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie ich zdolności do zatrudnienia poprzez utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej jako podmiotu reintegracji w Bornem Sulinowie” - objęcie wsparcie 24 osób z niepełnosprawnościami pozostających poza systemem wsparcia i bez perspektyw rozwoju zawodowego - całkowity koszt projektu 1 671 024,83 zł, w tym dofinansowanie z UE 1 587 473,59 zł, wkład własny 83 551,24 zł	Od 2024
	Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Priorytet 5. Fundusze Europejskie na rzecz przyjaznego mieszkankom i mieszkańcom Pomorza Zachodniego, Działanie 5.5 Zintegrowane działania na rzecz włączenia społeczno-gospodarczego, Typ 1. Infrastruktura służąca aktywizacji społeczno-zawodowej mająca na celu wsparcie procesów usamodzielniania się osób z niepełnosprawnościami „Rozbudowa i przebudowa budynku na potrzeby utworzenia Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bornem Sulinowie” – rozbudowa i przebudowa budynku na dostępny obiekt dla 24 osób z niepełnosprawnościami – całkowity koszt projektu 4 302 593,14 zł, w tym wysokość dofinansowania z UE 3 599 701,66 zł, wkład własny 702 891,48 zł	Od 2025
Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku	Realizacja w ramach Działania 6.5 RPO WZ jednego projektu, w ramach Poddziałania 1.1.2 PO WER dwóch projektów, w ramach Działania 6.1 FE PZ trzech projektów, w ramach Działania 6.3 FE PZ jednego projektu - ustawowe zadania uwzględniające udział osób z niepełnosprawnościami	2021-2025

Źródło: Opracowanie własne na podstawie udostępnionych danych z gmin i miast Powiatu Szczecineckiego za lata 2021-2025.

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) w Juchowie jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką fundacji im. Stanisława Karłowskiego w Juchowie, o profilu rolniczo-produkcyjnym. Jest jednym z kilku podmiotów ekonomii społecznej działających w ramach Projektu Wiejskiego Juchowo i prowadzi działalność wytwórczą opartą na ekologicznej uprawie ziół, warzyw i owoców oraz przetwórstwie płodów rolnych metodami ekologicznymi, działalność rękodzielniczą, działalność usługową w zakresie prac porządkowych, pielęgnacji i kształtowania terenu oraz opieki nad zwierzętami hodowlanymi rodzimych ras w zagrodzie edukacyjnej, sprzedaż wyprodukowanej żywności, wyrobów rzemiosła oraz usług, organizację procesów technologicznych i dostosowanie stanowisk pracy uwzględniających możliwości i predyspozycje zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami, rehabilitację społeczną, fizyczną i medyczną pracowników z niepełnosprawnościami, organizację szkoleń podnoszących umiejętności

i kompetencje zawodowej pracowników z niepełnosprawnościami. Działalność ZAZ prowadzona jest w czterech działach:

- Ogród i manufaktura – w okresie od wiosny do jesieni uprawa ziół, owoców, warzyw do przetwórstwa, w okresie zimowym prace rękodzielnicze w pracowni manufaktury: wyplatanie koszy wiklinowych, wytworów użytkowych i dekoracyjnych z drewna, sklejk, wyrób świec itp.;
- Przetwórstwo – produkcja syropów, soków, napojów ziołowych, owocowych i owocowo-warzywnych, ziołowych mieszanek herbacianych, oleju tłoczonego na zimno, dżemów, przetworów warzywnych (past, kiszzonek i marynat), suszy ziołowych zakwasów warzywnych;
- Piekarnia – produkcja pieczywa na bazie zakwasu: chlebów, bułek, ciastek kruchych, ciast oraz makaronu;
- Usługi – prowadzenie ekologicznej szkółki roślin, pielęgnacja terenów zielonych, nasadzeń śródpolnych, rabat kwiatowych, prace porządkowe wewnątrz na zewnątrz obiektów.

ZAZ posiada certyfikat producenta ekologicznego oraz certyfikat zakupu prospołecznego. Pracownicy z niepełnosprawnością pochodzą z terenu powiatu szczecineckiego, z okolicznych miejscowości, miast i wsi, do pracy są dowożeni transportem zakładu. Działalność zakładu finansowana jest ze środków PFRON, Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego, z prowadzonej przez zakład działalności wytwórczej i usługowej, własnych Organizatora.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Koło Terenowe w Szczecinku w ramach działalności udziela wsparcia informacyjnego rodzinom osób z niepełnosprawnościami, wskazując dostępne formy wsparcia, w tym możliwości korzystania z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego prowadzonych przez inne podmioty jak również ubiegania się o dofinansowania ze środków PFRON. Działania te mają charakter pomocowy i doradczy oraz służą zwiększeniu dostępności do sprzętu rehabilitacyjnego dla osób potrzebujących.

W latach 2021-2025 Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Koło Terenowe w Szczecinku zrealizowało szereg działań o charakterze integracyjnym, społecznym, kulturalnym i turystycznym skierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu szczecineckiego oraz ich rodzin. Działania miały na celu integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizację społeczną i poprawę jakości życia uczestników, budowanie relacji społecznych oraz wzmacnianie wsparcia rodzinnego. Do najważniejszych działań realizowanych w analizowanym okresie należały:

- Organizacja wyjazdów turystyczno-rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami:
 - 2021 r. – sześciodniowa wycieczka do Zakopanego. wyjazd sprzyjał integracji społecznej uczestników, poznaniu kultury regionu oraz aktywnemu wypoczynkowi (finansowanie ze środków PFRON oraz wkładu własnego uczestników);
 - 2022 r. – sześciodniowa wycieczka w Bieszczady – celem wyjazdu była integracja uczestników, promocja zdrowego stylu życia oraz poznanie dziedzictwa kulturowego regionu (finansowanie ze środków PFRON oraz środków własnych uczestników);
 - 2023 r. – sześciodniowa wycieczka Zakopane-Kraków, w ramach wyjazdu uczestnicy zwiedzili m.in. Muzeum Dom Rodzinny Jana Pawła II w Wadowicach oraz najważniejsze miejsca turystyczne regionu (finansowanie ze środków PFRON oraz wkładu własny uczestników);
 - 2024 r. – pięciodniowa wycieczka do Gdyni, której celem było poznanie historii i dziedzictwa kulturowego regionu oraz integracja uczestników (finansowanie z dotacji Miasta Borne Sulinowo oraz środków własnych uczestników);
 - 2025 r. – pięciodniowa wycieczka do Krynicy Zdroju – wyjazd miał charakter integracyjno-edukacyjny i umożliwił uczestnikom poznanie dziedzictwa kulturowego regionu (finansowanie ze środków PFRON i środków własnych uczestników).
- Organizacja wydarzeń integracyjnych i kulturalnych – działania integracyjne i spierające rodziny osób z niepełnosprawnościami mających na celu wzmacnianie integracji społecznej, przeciwdziałanie izolacji społecznej oraz poprawę jakości życia podopiecznych i ich rodzin:
 - Organizacja spotkań z okazji Dnia Kobiet – jednym z cyklicznych wydarzeń organizowanych przez Koło jest spotkanie z okazji Dnia Kobiet. Wydarzenie to organizowane jest corocznie od wielu lat (z wyjątkiem 2020 r. – brak możliwości organizacji ze względu na pandemię. W spotkaniu uczestniczą przede wszystkim matki dzieci z niepełnosprawnościami – członkinie i sympatyczki stowarzyszenia. Podczas spotkań uczestniczki obdarowane są symbolicznym kwiatkiem oraz słodkim upominkiem. Spotkanie stanowi również okazję do rozmów, wzajemnego wsparcia oraz wymiany doświadczeń związanych z opieką nad dziećmi z niepełnosprawnościami (finansowanie z środków własnych uczestników);
 - Organizacja wydarzeń z okazji Dnia Dziecka i Dnia Matki - corocznie organizowane są wydarzenia integracyjne dla podopiecznych Koła z okazji Dnia Dziecka, często połączone z obchodami Dnia Matki. W trakcie spotkań organizowane są różnorodne aktywności rekreacyjne i sportowe na świeżym powietrzu, m.in.: gry zespołowe, konkurencje sportowe, zabawy ruchowe i taneczne, konkursy, animacje dla dzieci.

Dodatkową atrakcją są zamki dmuchane, zjeżdżalnie, malowanie twarzy, bańki mydlane, udział animatorów, maskotek itp. Wydarzenia te sprzyjają integracji rodzin, wspólnemu spędzaniu czasu oraz wzmacnianiu więzi rodzinnych, szczególnie w rodzinach zmagających się z trudnościami wynikającymi z choroby lub niepełnosprawności (finansowanie z dotacji ze środków Powiatu Szczecineckiego i środków własnych uczestników);

- Organizacja wyjazdów integracyjno-rekreacyjnych nad morze – w okresie wakacyjnym organizowane są również jednodniowe wyjazdy nad morze (średnio 2-3 razy w sezonie letnim). Dla wielu dzieci z niepełnosprawnościami to jedyna możliwość skorzystania z takiej formy wypoczynku, zwłaszcza w sytuacji ograniczonych możliwości finansowych lub transportowych rodzin. Wyjazdy te sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi, integracji uczestników oraz poprawie ich dobrostanu psychicznego (finansowanie ze środków własnych uczestników);
- Organizacja spotkania opłatkowo-wigilijnego – każdego roku w miesiącu grudniu organizowane jest uroczyste spotkanie opłatkowo-wigilijne dla dzieci, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami będących podopiecznymi Koła oraz ich rodzin. W wydarzeniu uczestniczą również zaproszeni przedstawiciele instytucji samorządowych i partnerzy wspierający działalność organizacji. Głównym celem spotkania jest integracja społeczna uczestników oraz kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych poprzez wspólne spędzanie czasu przy wigilijnym stole. Wydarzenie sprzyja budowaniu poczucia wspólnoty, wzmacnianiu relacji społecznych oraz wywoływaniu pozytywnych emocji wśród uczestników. Podczas spotkania dzieci otrzymują paczki świąteczne przygotowane przy wsparciu Zarządu Okręgowego TPD w Koszalinie oraz sponsorów (finansowanie ze środków PFRON oraz środków własnych uczestników);
- Udział w akacjach i turniejach charytatywnych – członkowie Koła aktywnie uczestniczą również w licznych akcjach i wydarzeniach charytatywnych organizowanych na terenie powiatu szczecineckiego. Działania te obejmują m.in. udział w zbiórkach środków finansowych oraz inicjatywach społecznych mających na celu wsparcie osób potrzebujących pomocy. Udział w tego typu wydarzeniach sprzyja integracji środowiska lokalnego oraz zwiększa świadomość społeczną w zakresie problemów osób z niepełnosprawnościami.
- Działania w zakresie pomocy żywnościowej – od 2016 roku Koło prowadzi szeroko zakrojone działania na rzecz zmniejszenia skali ubóstwa na terenie powiatu szczecineckiego oraz

minimalizację problemu wykluczenia społecznego m.in. poprzez organizację zbiórek żywności dla osób potrzebujących:

- Świąteczna Zbiórka Żywności – organizowana we współpracy z Bankiem żywności w Nowych Bielicach. Akcja odbywa się corocznie w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia oraz Święta Wielkanocne. Jej celem jest pozyskanie produktów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących. W trakcie zbiórek w supermarketach na terenie miasta Szczecinka dyżurują wolontariusze – członkowie Koła, uczniowie oraz harcerze, którzy zachęcają klientów sklepów do przekazywania produktów żywnościowych dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej;
- Równolegle prowadzone są działania związane z ratowaniem żywności przed zmarnowaniem. W ramach zawartego porozumienia z Federacją Banków żywności systematycznie odbierane są z lokalnych marketów artykuły spożywcze o krótkim terminie przydatności do spożycia. Żywność odbierana jest pięć razy w tygodniu w godzinach wieczornych, zgodnie z ustalonym harmonogramem współpracy ze sklepami. Dzięki prowadzonym działaniom pomoc żywnościową otrzymują osoby starsze, bezdomne oraz rodziny z osobami z niepełnosprawnościami. Realizowane inicjatywy stanowią istotny element wsparcia społecznego, przyczyniając się jednocześnie do ograniczania zjawiska ubóstwa i niedożywienia oraz zmniejszenia skali marnowania żywności (finansowanie z dotacji ze środków Powiatu Szczecineckiego oraz środków własnych uczestników);

Wszystkie działania realizowane są nieodpłatnie przez członków stowarzyszenia i wolontariuszy z wykorzystaniem prywatnych środków transportu oraz przy wsparciu partnerów społecznych i lokalnych przedsiębiorców. Stowarzyszenie „Promyk Nadziei” z Bornego Sulinowa w okresie przedświątecznym w latach 2021-2025, realizowało projekt pn.: „Leki z Mikołaja apteki”. Celem zadania było dotarcie i udzielenie pomocy osobom znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji życiowej, mieszkańcom gminy Borne Sulinowo oraz Barwice poprzez zakup i rozdysponowanie leków oraz środków opatrunkowych według indywidualnego zapotrzebowania. Ostatecznych odbiorców spełniających kryterium dochodowe wytypowały Ośrodki Pomocy Społecznej. Pomocą objęto w 2023 r. 30 osób, w 2024 r. i 2025 r. po 40 osób, które mogły zrealizować swoje recepty w „APTECE PRZY POCZCIE” w Bornem Sulinowie oraz „APTECE RODZINNEJ” w Barwicach. Każda z osób mogła wykupić leki za kwotę 200,00 zł, a fakturę opłaciło stowarzyszenie. Większość osób samodzielnie docierała do aptek, ale zdarzały się

przypadki, kiedy leki zostały dowiezione do osób, którym stan zdrowia nie pozwalał na wyjście z domu.

Fundacja „Przyjaciele Języka Migowego” zajmuje się pomocą osobom niesłyszącym w życiu codziennym oraz ich rehabilitacją społeczną i zawodową. W latach 2021-2025 funkcjonował klub dla osób niesłyszących, czynny raz w tygodniu. Pod jego patronatem osoby niesłyszące mogły się spotkać w swoim gronie, także uzyskać pomoc tłumacza języka migowego. W jego ramach zorganizowano różne spotkania: z przedstawicielami sanepidu, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, policji, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych itp., wspólne wyjście do muzeum, kina na wystawy itd. W 2021 roku Fundacja zrealizowała dwa projekty dofinansowane przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku „Niesłyszący na żaglach” – dofinansowanie w kwocie 1 500,00 zł oraz „Głuchy, ale aktywny” – dofinansowanie ze środków PFRON przekazane przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w kwocie 6 335,00 zł. W 2022 roku również zostały zrealizowane dwa projekty „Rozmigany Szczecinek 2022”, który był finansowany z dotacji Urzędu Miasta w Szczecinku w wysokości 26 896,00 zł oraz „Paintball Niesłyszących 2022” finansowany z otrzymanego dofinansowania ze Starostwa Powiatowego w Szczecinku w wysokości 5 200,00 zł. W 2023 roku Fundacja zrealizowała cztery projekty. „Rozmigany Szczecinek 2023” sfinansowany został z dotacji z Urzędu Miasta w Szczecinku, w ramach którego zorganizowano jednodniową wycieczkę do Człuchowa i Fojutowa, zrobione zostały zakupy do klubu, sfinansowano udział w balu z okazji „Dnia głuchego” niesłyszącym mieszkańcom Szczecinka, w okresie przedświątecznym została zorganizowana wigilia. „Turniej darta dla niesłyszących 2023 r.” otrzymano dofinansowanie ze Starostwa Powiatowego, w ramach którego został zorganizowany ogólnopolski turniej darta dla osób niesłyszących. „Głuchy, ale aktywny w 2023 r.” został dofinansowany ze środków PFRON, które zostały przekazane przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku za pośrednictwem PCPR w Szczecinku, a w ramach tego projektu odbyły się w klubie prelekcje na temat możliwości uzyskania wsparcia przez osoby z niepełnosprawnościami, warsztaty ceramiczne, warsztaty „od trawy do sera” w gospodarstwie ekologicznym oraz zorganizowano bal z okazji 10-lecia Fundacji i „Dnia Głuchego”. „Migiem nad wodę 2023” dofinansowano z programu społecznik, a w ramach niego zorganizowano dla osób niesłyszących warsztaty ze sportów wodnych (żeglarstwo, kajaki, surfing, przejażdżki na bananie) w Dźwirzynie.

W 2024 roku zrealizowano „Rozmigany Szczecinek 2024” sfinansowany z otrzymanej dotacji Urzędu Miasta w Szczecinku w wysokości 17 000,00 zł, którego celem była jednodniowa wycieczka do Łeby, jednodniowa wycieczka do Berlina, spotkanie wigilijne i zakupy do funkcjonującego klubu dla osób niesłyszących. „Turniej Darta 2024” zrealizowano dzięki

dofinansowaniu ze Starostwa Powiatowego w Szczecinku w wysokości 3 000,00 zł, w ramach którego zorganizowano ogólnopolski Turniej Darta dla osób niesłyszących. „Głuchy, ale aktywny w roku 2024” to projekt dofinansowany ze środków PFRON przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku za pośrednictwem PCPR w Szczecinku w wysokości 4 600,00 zł, w ramach którego przeprowadzono warsztaty z robienia stroików, warsztaty z robienia lampionów, a w okresie letnim odbyły się zajęcia z żeglarstwa. W 2025 roku Fundacja zrealizowała trzy projekty. Na „Rozmigany Szczecinek 2025” otrzymała dotację Urzędu Miasta w Szczecinku w wysokości 14 000,00 zł i w ramach tego odbyła się jednodniowa wycieczka do Kołobrzegu i Dobrzycy, jednodniowa wycieczka do Biskupina, spotkanie wigilijne oraz zakupy do funkcjonującego klubu dla osób niesłyszących. Projekt „Żagle 2025” dofinansowany został ze Starostwa Powiatowego w Szczecinku w wysokości 2 900,00 zł, w ramach którego zorganizowano warsztaty żeglarskie w Szczecinku. „Głuchy, ale aktywny w roku 2025” dofinansowano ze środków PFRON przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku za pośrednictwem PCPR w Szczecinku w wysokości 9 120,00 zł i dzięki temu przeprowadzono warsztaty z robienia biżuterii, domków-wieszaczek oraz zorganizowano bal Andrzejkowy.

Stowarzyszenie Amazonek w Szczecinku zajmuje się zabezpieczeniem rehabilitacji fizycznej i psychospołecznej dla członkiń. Zajęcia umożliwiają powrót do zdrowia (basen, joga, zabiegi rehabilitacyjne, wyjazdy integracyjne), skupiają się na przywróceniu osobie po chorobie nowotworowej poczucia integralności własnego ciała, jego akceptację, co czasami dla kobiety jest bardzo trudne, ponieważ choroba jest doświadczeniem wielowymiarowym. Wyjazdy, np. warsztatowe, w trakcie których realizowane są zabiegi, spotkania z socjoterapeutami, psychologami, terapie, wycieczki, wyjścia do teatrów, opery, pomagają zintegrować się członkiniom poprzez akceptację i wyrozumiałość do posiadanych i odczuwanych dolegliwości. Ważnym elementem działalności Amazonek jest pomoc innym, prowadzenie szeregu działań profilaktycznych, działania są ważne, widoczne i niezwykle potrzebne. W 2021 roku pozyskano dotację z PFRON na zadanie z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki w kwocie 9 812,00 zł, wkład własny ze środków Stowarzyszenia wynosił 6 608,00 zł. Na zajęcia z rehabilitacji fizycznej wydatkowano kwotę 3 506,99 zł (basen, joga, ćwiczenia na sali). W 2022 roku pozyskano dotację z PFRON na zadanie z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki w kwocie 6 500,00 zł, wkład własny ze środków Stowarzyszenia wyniósł 5 966,80 zł. Z Urzędu Miasta w Szczecinku Stowarzyszenie pozyskało kwotę 35 769,55 zł, wkład własny 8 000,00 zł na warsztaty wyjazdowe, konferencję – Forum dla zdrowia i rehabilitacja fizyczna. Z Powiatu Szczecineckiego pozyskano kwotę w wysokości 5 000,00 zł na drenaże limfatyczne. W 2023 roku Stowarzyszenie pozyskało z Powiatu Szczecineckiego kwotę 8 000,00 zł, wkład własny wyniósł 5 943,00 zł – środki

przeznaczono na wycieczkę do teatru. Na warsztaty wyjazdowe, konferencję – Forum dla Zdrowia i rehabilitację fizyczną Stowarzyszenie pozyskało kwotę z Urzędu Miasta w wysokości 35 000,00 zł, wkład własny wyniósł 20 950,00 zł. W 2024 roku pozyskano dotację w kwocie 9 000,00 zł z PFRON na zadanie z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki, wkład własny wyniósł 27 955,00 zł. Kwotę 31 500,00 zł Stowarzyszenie pozyskało z Urzędu Miasta, wkład własny wyniósł 12 815,00 zł na warsztaty dla zdrowia, Forum dla Zdrowia i rehabilitację fizyczną. Z Powiatu Szczecineckiego Stowarzyszenie pozyskało kwotę 8 000,00 zł na podobne działania. W 2025 roku z Urzędu Miasta pozyskano kwotę w wysokości 38 000,00 zł na warsztaty wyjazdowe, Forum dla Zdrowia, rehabilitację fizyczną, a wkład własny wyniósł 10 800,00 zł. Z Powiatu Szczecineckiego pozyskano kwotę 10 000,00 zł na pokrycie kosztów drenaży limfatycznych, wkład własny wyniósł 2 637,00 zł. Dodatkowo w 2025 roku członkinie zorganizowały wspólny wyjazd turystyczno-krajoznawczy, gdzie Stowarzyszenie pokryło koszty wynajmu autokaru w kwocie 9 720,00 zł oraz koszty przewodników w kwocie 2 500,00 zł.

Tabela 4.2. Skrócone zestawienie informacji dotyczących dofinansowań ze środków PFRON z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2021-2025.

Lp.	Imię i Nazwisko	Data złożenia wniosku	Rok realizacji	Kwota
1	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	18.11.2021	Od 06.08.2022 do 11.08.2022	6 500,00 zł
2	Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet	26.11.2021	Od 17.06.2022 do 19.06.2022	6 500,00 zł
3	Stowarzyszenie Amazonek	30.11.2021	Od 25.08.2022 do 28.08.2022	6 500,00 zł
4	Stowarzyszenie Promyk Nadziei	30.11.2021	Od 01.05.2022 do 30.09.2022	6 500,00 zł
5	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	30.11.2021	Od 09.12.2022 do 19.12.2022	4 000,00 zł
6	Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet	30.11.2022	Od 01.06.2023 do 31.08.2023	10 000,00 zł
7	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	30.11.2022	Od 12.06.2023 do 17.06.2023	7 000,00 zł
8	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	30.11.2022	12.12.2023	3 000,00 zł
9	Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet	29.11.2023	Od 01.05.2024 do 31.08.2024	8 000,00 zł
10	Stowarzyszenie Amazonek	30.11.2023	Od 26.09.2024 do 29.09.2024	9 000,00 zł
11	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	30.11.2023	Od 10.06.2024 do 15.06.2024	6 000,00 zł

12	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	30.11.2023	14.12.2024	2 000,00 zł
13	Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet	27.11.2024	Od 01.06.2025 do 31.07.2025	10 000,00 zł
14	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	28.11.2024	Od 19.05.2025 do 23.05.2025	10 000,00 zł
15	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło terenowe Pomocy dzieciom z Niepełnosprawnością Ruchową i Poszkodowanym w Wypadkach Drogowych	30.11.2024	13.12.2025	3 900,00 zł
				Suma: 98 900,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych za lata 2021-2025.

Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” (zwany dalej WTZ) w Szczecinku to placówka rehabilitacyjna dla osób z niepełnosprawnościami (dalej zwanymi OzN), głównie ze znacznym i umiarkowanym stopniem, przygotowująca je do życia społecznego i pracy poprzez terapię zajęciową w różnych pracowniach oraz rozwijająca umiejętności dnia codziennego i zawodowe, zmierzające do zwiększenia samodzielności i wsparcia w podejmowaniu zatrudnienia.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Barwicach (zwanych dalej WTZ) celem działania jest ogólny rozwój i poprawa sprawności uczestników, niezbędnej w aktywnym, samodzielnym życiu. Zadaniem warsztatów jest stopniowe usamodzielnianie podopiecznych – od nauki samodzielnego wykonywania codziennych czynności, poprzez samodzielność społeczną, do podjęcia zatrudnienia. Placówki proponują zajęcia manualne, intelektualne i rozrywkowe. Uczestnicy warsztatów objęci są pomocą psychologa i pedagoga, zapewniona jest również opieka medyczna. Podopieczni warsztatów zyskują szansę na zatrudnienie w zakładach aktywności zawodowej, zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy.

Tabela 4.3. Skrócone zestawienie informacji dotyczące liczby osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowych i wykorzystanych na to środków finansowych w latach 2021-2025.

Rok realizacji	Jednostka	Liczba osób korzystających z pomocy/wsparcia	Środki finansowe
2021	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku	30	PFRON – 650 880,00 zł Starostwo Powiatowe – 72 330,00 zł
	Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	40	PFRON – 867 840,00 zł Starostwo Powiatowe – 96 440,00 zł
2022	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku	30	PFRON – 776 880,00 zł Starostwo Powiatowe – 86 340,00 zł
	Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko	40	PFRON – 1 035 840,00 zł Starostwo Powiatowe – 115 120,00 zł

	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach		
2023	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku	30	PFRON – 884 880,00 zł Starostwo Powiatowe – 98 400,00 zł
	Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	40	PFRON – 1 179 840,00 zł Starostwo Powiatowe – 131 200,00 zł
2024	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku	30	PFRON – 1 010 880,00 zł Starostwo Powiatowe – 131 200,00 zł
	Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	40	PFRON – 1 347 840,00 zł Starostwo Powiatowe – 149 760,00 zł
2025	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku	30	PFRON – 1 055 880,00 zł Starostwo Powiatowe – 117 330,00 zł
	Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	40	PFRON – 1 407 840,00 zł Starostwo Powiatowe – 156 440,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych za lata 2021-2025.

„Zajęcia klubowe w WTZ” to program, którego celem jest wsparcie OzN w utrzymaniu niezależności, szczególnie dla tych, które opuściły WTZ w związku z zatrudnieniem oraz osób oczekujących na przyjęcie do warsztatu. Zajęcia obejmują m.in.: wsparcie w zatrudnieniu, materiały do terapii, zajęcia artystyczne, kulinarne czy edukacyjne.

Tabela 4.4. Skrócone zestawienie informacji dotyczące liczby osób korzystających z zajęć klubowych i wykorzystanych na to środków finansowych w latach 2021-2025.

Rok realizacji	Jednostki	Liczba osób korzystających z pomocy/wsparcia	Środki PFRON wykorzystane na realizację programu w ramach finansowania zajęć klubowych w WTZ
2021	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku	6	16 200,00 zł
2022	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	14	61 380,00 zł
2023	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	16	98 880,00 zł

2024	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	16	105 600,00 zł
2025	Warsztat Terapii Zajęciowej „ATUT” w Szczecinku Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach	13	87 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych za lata 2021-2025.

Od 28.04.2022 r. do 31.01.2023 r. realizowany był projekt „Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2021-2020 (POWER), Oś Priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji. Działania koncentrowały się na opracowaniu i przetestowaniu nowych rozwiązań wspierających samodzielność OzN, w tym pilotażu nowych standardów funkcjonowania WTZ. Celem pilotażu było wypracowanie standardów, które poprawią jakość i efektywność działań WTZ, ukierunkowując je bardziej na usamodzielnienie uczestników oraz aktywizację zawodową. Koszt ogółem – 69 500,00 zł, w tym ze środków UE 58 574,60 zł, PFRON – 10 925,40 zł.

Od 04.05.2022 r. o 10.06.2022 r. zorganizowano XVI Jarmark Twórczości Osób Niepełnosprawnych, którego celem była promocja dorobku twórczego osób z niepełnosprawnościami, kreowanie pozytywnego wizerunku tych ludzi, podnoszenie świadomości społeczności lokalnej o funkcjonowaniu, ograniczeniach i możliwościach osób z różną niepełnosprawnością (ogólny koszt 6 164,00 zł, w tym kwota dotacji JST Urząd Miasta Szczecinek 4 804,00 zł, wkład własny finansowy 1 000,00 zł, wkład własny niefinansowy SA 360,00 zł).

Od 2024 osoby z niepełnosprawnością korzystające z koncentratora tlenu lub respiratora mogą skorzystać z dofinansowania ze środków PFRON energii elektrycznej. Wsparcie adresowane jest do osób posiadających stopień niepełnosprawności, a w przypadku osób do 16 roku życia – orzeczenie o niepełnosprawności, które korzystają z tych urządzeń w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, czyli będące pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni, ośrodka albo zespołu domowego leczenia tlenem. Celem nowego zadania programu „Aktywny samorząd” (Obszar E) jest zwiększenie niezależności oraz szans na aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością poprzez poprawę

dostępności do wentylacji domowej, a przedmiotem wsparcia są koszty energii elektrycznej związane ze zwiększonym jej zużyciem w związku ze stałym, intensywnym korzystaniem z obu urządzeń. Wysokość dodatku na pokrycie kosztów opłaty za energię elektryczną to 100 zł miesięcznie, a okres objęty refundacją kosztów opłaty za energię w ramach jednego wniosku nie będzie dłuższy niż 6 miesięcy i krótszy niż 3 miesiące. Program ma charakter bezterminowy. W 2024 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku wypłacono kwotę dofinansowania w łącznej wysokości dla 19 osób 7 200,00 zł, a w 2025 roku dla 26 osób kwotę w wysokości 23 800,00 zł.

5. Cel strategiczny: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie pracy

Cele operacyjne:

- Bieżące monitorowanie lokalnego rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na pracę osób niepełnosprawnych;
- Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych;
- Realizacja usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych;
- Wspieranie osób niepełnosprawnych w podejmowaniu zatrudnienia poprzez realizację subsydiowanych form pomocy, tj. staże, bony, refundacje części wynagrodzeń, wyposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie działalności gospodarczej;
- Współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
- Finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;
- Przyznawanie osobom niepełnosprawnych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- Dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych;
- Dokonywanie zwrotu kosztu wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku realizując usługę rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy pozyskuje i gromadzi oferty pracy. W ramach tego zadania gromadzone są dane dotyczące stanowisk pracy przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami. Dzięki temu skuteczniejsze jest wspieranie tej grupy osób w podejmowaniu zatrudnienia.

Realizację działania „Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych” przedstawia poniższa tabela:

Tabela 5.1. Liczba osób z niepełnosprawnościami, które podniosły kwalifikacje (w poszczególnych latach 2021-2025).

Rok	PFRON	Fundusz Pracy	EFS
2021	1	1 (egzamin)	5
2022	0	0	7
2023	0	1	1
2024	0	1 (egzamin)	4
2025	0	0	5
RAZEM	1	3	22

Źródło: Opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Realizacja usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych w Powiatowym Urzędzie Pracy kształtowała się następująco:

- Liczba osób z niepełnosprawnościami skierowanych do prac subsydiowanych:
 - w 2021 r.: 82 osoby;
 - w 2022 r.: 63 osoby;
 - w 2023 r.: 71 osób;
 - w 2024 r.: 48 osoby;
 - w 2025 r.: 56 osób.

Łącznie skierowano do pracy w latach 2021-2025 320 osób z niepełnosprawnościami.

- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługą poradnictwa zawodowego:
 - w 2021 r. 22 osoby z niepełnosprawnościami zostały objęte usługą poradnictwa (indywidualne porady zawodowe);
 - w 2022 r. 13 osób z niepełnosprawnościami zostało objętych usługą poradnictwa (indywidualne porady zawodowe);
 - w 2023 r. 6 osób z niepełnosprawnościami zostało objętych usługą poradnictwa (indywidualne porady zawodowe);
 - w 2024 r. 31 osób z niepełnosprawnościami zostało objętych usługą poradnictwa, w tym 15 osób w formie indywidualnych porad zawodowych, a 16 osób w formie grupowej informacji zawodowej;
 - w 2025 r. 40 osób z niepełnosprawnościami zostało objętych usługą poradnictwa, w tym 13 osób w formie indywidualnej porady zawodowej, 2 osoby w formie grupowej porady zawodowej. 24 osoby w formie grupowej informacji zawodowej i 1 osoba w formie indywidualnej informacji zawodowej.

Realizacja działania czwartego przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku kształtowała się następująco:

Tabela 5.2. Liczba osób niepełnosprawnych objętych aktywizacją zawodową (w poszczególnych latach 2021-2025).

Liczba osób niepełnosprawnych objętych aktywizacją zawodową							
Lata 2021-2025	Staż	Bon na zasiedlenie	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej	Voucher FP/EFS
2021	8	0	10	44	17	3	0
2022	11	0	9	20	17	3	3
2023	10	1	8	36	14	2	0
2024	9	1	6	10	16	2	4
2025	13	2	7	15	17	2	0
Razem:	51	4	40	125	81	12	7
Łącznie:	320						

Źródło: Opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Tabela 5.3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych aktywizacją zawodową - staż.

Lata 2021-2025	Fundusz Pracy	EFS	PFRON
2021	1	3	4
2022	1	4	6
2023	1	1	8
2024	1	2	6
2025	0	8	5
Razem:	4	18	29

Źródło: Opracowane przez Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Tabela 5.4. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych aktywizacją zawodową - Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Lata 2021-2025	Fundusz Pracy	EFS	PFRON
2021	1	4	12
2022	2	3	12
2023	0	2	12
2024	0	4	12
2025	4	2	11
Razem:	7	15	59

Źródło: Opracowane przez Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Realizacja działania piątego polegającego na współpracy z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, kształtowała się w następujący sposób:

Tabela 5.5. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (w poszczególnych latach 2021-2025).

Współpraca z inspektorem pracy	
Lata 2021-2025	Zawiadomienie do PIP
2021	12
2022	11
2023	12
2024	12
2025	10
Razem:	57

Źródło: Opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Realizacja zadania „Finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu” kształtowała się następująco:

Tabela 5.6. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w poszczególnych latach 2021-2025.

Lata 2021-2025	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy PFRON	Staż PFRON
2021	2	4
2022	3	6
2023	3	8
2024	3	6
2025	2	5
Razem:	13	29

Źródło: Opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Przyznawanie osobom z niepełnosprawnościami środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Tabela 5.7. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (w poszczególnych latach 2021-2025).

Lata 2021-2025	Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej
2021	3
2022	3
2023	2
2024	2
2025	2
Razem:	12

Źródło: Opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Realizacja działania dziewiątego tj. „Dokonywanie zwrotu kosztu wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej” kształtowała się następująco:

Tabela 5.8. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych latach 2021-2025.

Lata 2021-2025	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
2021	17
2022	17
2023	14
2024	16
2025	17
Razem:	81

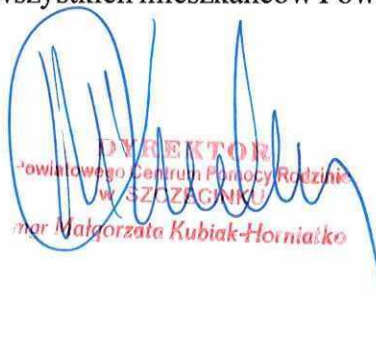
Źródło: Opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku na podstawie danych za lata 2021-2025.

Zakończenie

Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2021-2025 stanowiła istotny element polityki społecznej ukierunkowanej na wyrównywanie szans, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. W okresie objętym sprawozdaniem sukcesywnie realizowano założone cele i zadania, podejmując działania odpowiadające na rzeczywiste potrzeby mieszkańców powiatu. Podejmowane inicjatywy przyczyniły się do zwiększenia dostępności wsparcia społecznego, rehabilitacyjnego, edukacyjnego i zawodowego, a także do wzmacniania aktywności oraz samodzielności osób z niepełnosprawnościami. Istotnym elementem realizacji Programu była współpraca wielu instytucji, jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, co pozwoliło na skuteczne i kompleksowe wykonywanie zaplanowanych działań.

Osiągnięte rezultaty potwierdzają zasadność potrzeby dalszego rozwijania lokalnego systemu wsparcia, uwzględniającego zmieniające się potrzeby społeczne i wyzwania współczesnej polityki społecznej. Realizacja Programu pozwoliła na wykonanie przyjętych założeń i wypracowanie doświadczeń oraz dobrych praktyk stanowiących cenną podstawę planowania kolejnych działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Należy podkreślić, iż skuteczna polityka wymaga kontynuacji działań opartych na współpracy, otwartości i konsekwentnym dążeniu do tworzenia warunków sprzyjających pełnemu uczestnictwu osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym. Podejmowane działania w latach 2021-2025 stanowią istotny krok w kierunku budowania społeczeństwa dostępnego, solidarnego i wrażliwego na potrzeby wszystkich mieszkańców Powiatu Szczecineckiego.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w SZCZECINKU
mgr Małgorzata Kubiak-Horniako

Spis tabel:

1. Tabela 1. Realizacja wskaźników poszczególnych celów operacyjnych celu szczegółowego „Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym poprzez realizację działań finansowanych ze środków PFRON”.
2. Tabela 2.1. Realizacja działań w zakresie likwidacji barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej w latach 2021-2025.
3. Tabela 4.1. Skrócone zestawienie projektów wspierających osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Szczecineckim w latach 2021-2025.
4. Tabela 4.2. Skrócone zestawienie informacji dotyczących dofinansowań ze środków PFRON z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki w latach 2021-2025.
5. Tabela 4.3. Skrócone zestawienie informacji dotyczące liczby osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowych i wykorzystanych na to środków finansowych w latach 2021-2025.
6. Tabela 4.4. Skrócone zestawienie informacji dotyczące liczby osób korzystających z zajęć klubowych i wykorzystanych na to środków finansowych w latach 2021-2025.
7. Tabela 5.1. Liczba osób z niepełnosprawnościami, które podniosły kwalifikacje (w poszczególnych latach 2021-2025).
8. Tabela 5.2. Liczba osób niepełnosprawnych objętych aktywizacją zawodową (w poszczególnych latach 2021-2025).
9. Tabela 5.3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych aktywizacją zawodową - staż.
10. Tabela 5.4. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych aktywizacją zawodową - Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.
11. Tabela 5.5. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (w poszczególnych latach 2021-2025).
12. Tabela 5.6. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w poszczególnych latach 2021-2025.
13. Tabela 5.7. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (w poszczególnych latach 2021-2025).
14. Tabela 5.8. Liczba wniosków w zakresie oceny utworzonych stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych latach 2021-2025.

Spis wykresów:

1. Wykres 1.1. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu „Dofinansowanie, z uwzględnieniem występujących potrzeb, zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowanych ze środków PFRON wg algorytmu”.
2. Wykres 1.2. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu „Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów nauki”.
3. Wykres 1.3. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu: „Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez dofinansowanie m.in. zakupu sprzętu elektronicznego i jego oprogramowania”.
4. Wykres 1.4. Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w zakresie celu „Dofinansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych umożliwiających nabywanie kompetencji i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych oraz zmniejszających bariery komunikacyjne/ transportowe (np. dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy)”.